

ABONAMENTUL:
Pe un an 70 Lei = 140 Cor.
Jun. an 36 Lei = 72 Cor.
Tril lunar 18 Lei = 36 Cor.
Prețul unui număr e de
25 bani sau 50 Hl.
Telefon p. oraș și in-
terurban Nr. 750.

ROMÂNUL

**REDACȚIA
ȘI ADMINISTRAȚIA**
Strada numărul 1 a.
INSERTIUNILE
se primesc la administrație
și se taxează după tarife.
**MANUSCRIPTELE NU SE
ÎNAPOIAZĂ.**

Preocupări sterile.

Arătam în primul nostru articol de ieri, că vizitele dlui Alex. Vaida Voevod, la Paris și Londra, au dat cele mai frumoase rezultate și că oamenii de stat cei mai de seamă ai Franței și ai Englei, încântați de personalitatea politică a primului nostru ministru, s'au grăbit să facă acestuia o primire a căreia cordialitate îndreptățește speranțele cele mai frumoase.

Acest lucru transpiră de altminteri și din comunicările pe care șeful guvernului, le-a făcut acestuia din urmă, comunicări ce fără a avea o precizie, pe care de altminteri, nici nu am fi îndreptățiți să i-o pretindem, lasă totuși să se degajeze tot ceea ce se poate aștepta în bine de pe urma vizitelor făcute în streinătate de d. Vaida Voevod.

Aceasta fiind situațiunea, într'un moment când întreaga opinie publică europeană urmărește cu încordare vizitele diplomatice ale eminentului bărbat de stat transilvănean, ne miră faptul că unele ziare și unele cercuri politice din vechiul regat, găsesc tocmai acum momentul potrivit să vorbească, fără ca nimica să îndreptățească o asemenea preocupare, de o eventuală schimbare de guvern.

Se pun chiar și ipoteze cu privire la modalitățile remanierei ministeriale, unele mai puțin întemeiate ca celelalte și datorite, deopotrivă, toate, aceleiași curioase fantezii.

E în adevăr ciudată această dorință de a schimba pe fiecare zi guvernele și aceasta mai ales acum când noi așteptăm dela Antantă, o însemnată reparație a nedreptăților ce ni s'au făcut.

Toate eforturile noastre în momentul de față ar trebui să se îndrepte nu în sterile combinații cu privire la o eventuală remaniere ci la aceea ce poate decurge, folositor pentru țara noastră, pe urma acțiunii, în streinătate, a dlui Vaida Voevod.

Asupra acestei acțiuni ar trebui să ne concentrăm toată atențiunea și tot patriotismul nostru, mărindu-i puțin de izbândă prin sprijinul ce am putea să-i dăm.

În caz când acțiunea dlui Vaida Voevod va da roade fericite, nu acesta va trage foloasele cele mai mari, ci țara întreagă, din bucuriile căreia trebuie să ne împărtășim cu toții.

Acesta este singurul mod de a privi lucrurile din punct de vedere românesc și orice alte considerații, rămân prin forța lucrurilor, în domeniul vechiului politicianism.

Ar fi o greșală neertată să se caute să se reproșeze guvernului de astăzi un triumf posibil în chestia externă și mai ales când actualul guvern, departe de a face imputări cabinetelor trecute, pentru actuala stare de lucruri, nu a făcut alt ceva de cât să facă un vibrant apel la unire și la solidaritatea generală, în vederea succesului final.

A fost atâta desinteresare în această atitudine, în cât nu credem că va fi cu puțință ca punctul de vedere exprimat în acest articol, să nu triumfe în mod cât mai repede și strălucit.

Activitatea Reuniunii femellor curticeane.

Comitetul Reuniunii, compus din dnele Silvia Ispravnicu, Nicorescu, Dragoș și dnii director școlar Dragoș casier și d. Tundrea secretar, cercetând nevoile membrilor acestei societăți, compuși numai din țărani și țărance, au aflat, că mulți copii, orfani de război, duc mizerie din lipsă de lemne.

În acest scop s'au adresat dnei pictor Domnica Ispravnicu, fondatoarea acestei Societăți, și care împreună cu soțul său d. Gheorghe Ispravnicu director de E. F. R. au cumpărat, dela firmele Farago Vilhelm și La Roche & Darvaș din Oradea-Mare, 30 vagoane de lemne,

pe loc, au costat 1600 Cor. 48.000
Transportul dela Lonca Mare la Curtici, cu taxele legale pe tarife particular au fost 15 702

Diferite spese făcute cu oamenii de pază și împărțirea lemnelor 3 180

Cheltuielile total: Cor. 66 882

Lipsuri constatate în cele 30 vag. de lemne 120 q.

Suma încasată după lemnele rămase: 2280 q. 25 Cor. 72.000

Cheltuielile de mai sus efectuate scăzute din prețul total 66 882

Rest: Cor. 5.118

Aceste lemne au fost împărțite la 322 familii din Curtici, văduve sărace, orfani, voluntari și familii nevoiașe, precum și la 60 familii văduve din satul vecin Macea. În total 382 familii.

Se aduc pe această cale mulțumiri călduroase, firmelor sus citate, cari au răspuns cu atâta bună-voință la apelul făcut Comitetului din Curtici și dlui director școlar Dragoș, cari cu tot sufletul lucrează pentru societate: „naționalizarea, propagandă religioasă română și ajutorarea prin toate mijloacele a celor rămași în nevoi”. Mulțumiri se cuvin și dlui șef de gară Ioan Richter din Curtici, care zi și noapte a ajutat și împărțit bunurile de lemne, încasându-le, într'un mod cu totul dezinteresat.

Suma de 5000 cor. rest donată de dna și d. Gh. Ispravnic, s'a decis de către donatori să fie adăugată la suma de 2000 coroane donate anterior ca fond progresiv de „Bursa Pictora Domnica și Gheorghe Ispravnicu”, pentru susținerea unei fetițe ortodoxe române curticeane la școala profesională din Arad. Se mai adaugă la acest fond și remuneratia primită de sărbători dela direcția centrală E. F. R. ca director regional, de 3000 (trei mii) coroane, astfel că până azi această sumă a ajuns la 10 000 coroane.

D. Iuliu Maniu către recruții diviziei 19-a.

D. Iuliu Maniu, președintele E. D. a adresat următoarele către tinerii diviziei a 19-a:

„Dările de saamă asupra recrutărilor în Bănat, arată cum voi toți ați înțeles, că ziua de chemare la arme, pentru tot românul este o sărbătoare sfântă. Avântul cu care toți v'ați înșirat sub drapel, dovedește lumii întregi, cu câtă dragoste de neam știți voi să vă rupeti din sânul familiei, să uitați de toate neajunsurile de acasă, când conducătorii vă chiamă să serviți noua și mândra voastră patrie.

Dragostea și jertfele ce aduceți neamului, vă vor fi răsplătite din belșug.

Noua stăpânire românească susținută prin brațele voastre va face ca neamul românesc și graiul românesc mărit să fie, ca dreptate și ordine, să se facă prelutindenii și ca între oameni pace și bunăvoință să domnească.

Vitejia voastră va înfrânge toată puterea dușmanului, care ar cuteza să se îndrepte contra noastră.

Nepoții și strănepoții vor binecuvânta patriotismul vostru și lumea întreagă se va închina înaintea faptelor voastre românești.

Conducătorii neamului sunt mândri de faptele voastre, mândri că li înțelegeți, că sunteți un suflet cu ei, când neamul are nevoie de voi.

Primiți recunoștința noastră pentru gândul vostru românesc și fapta voastră patriotică, urmând ordinului de chemare și vă rog tineri bănațeni și din județul Aradului să strigați cu toți, jurând pe veche credință:

„Să trăiască Majestatea Sa regele Ferdinand I, să trăiască scumpa noastră țară România Mare”.

Președintele Cons. Dirigent:
(ss) Iuliu Maniu.

În chestia procesului trădătorilor din Oradea-mare.

Procesul spionilor și al trădătorilor maghiari, surprinși la Oradea-mare, a făcut ocolul întregii presei din România.

Acum după ce am aflat în amănunte părțile procesului, credem nimerit să facem o scurtă analiză a felului cum a fost susținut, în fața Curții Martiale apărarea, reprezentată în majoritate de advocați români, bine cunoscuți.

Acuzarea a fost ridicată în contra trădătorilor pe baza unor documente reale.

Procurorul a cerut sentințe grele, în baza dovezilor obținute și a mărturisirilor făcute de inculpați.

Apărătorii — cu excepțiunea unuia singur, — au cerut aplicarea pedepselor celor mai umane, prevăzute de lege, lăsând însă să se înțeleagă că pe buna dreptate au fost aduși înaintea justiției aceia, cari în adevăr aveau de scop, să răstoarne ordinea din țară, și să întronizeze în Ardeal, vechea stăpânire ungurească.

Un avocat român, apărător plătit al inculpaților, a crezut însă nimerit, să se îndoiască de autenticitatea dovezilor, pe cari Curtea Martială, le avea în mână și să afirme, că inculpații sunt și au fost buni cetățeni.

Justiția românească, — putem fi mândri de aceasta — a dat întodeauna dovezi că știe să se înalțe la un nivel moral contra căruia nu poate fi nimic de zis. Exemple sunt pre-

cesul trădătorilor din Basarabia, cazurile dela granița bulgară, și cazul faimosului Apáthy, când în loc de sentință de moarte, cum ar fi fost verdictul ori cărei alte justiții europene, s'a dat libertate inculpaților.

Aceste sunt cazuri cunoscute de toată lumea. Avocatul din Oradea mare, deși român a ținut nimerit să facă elogiul trădătorilor, să ceară momentana lor eliberare, încheindu-și discursul, cu fraza: „Fiat justitiam, aut pereat mundus“.

Înțelegem foarte bine punctul de vedere umanitar al chestiunii, dar respingem atitudinile acelor avocați români, mai ales când ei fac păite și din parlamentul țării și cari nesocotind interesele statului, abandonând însăși adevărul, fac apologia trădării și a trădătorilor de patrie.

Invitare.

Cohorta „Moise Nicoară“ a Cercetașilor din Arad, pe aceasta cale invită întreg publicul românesc din Arad și județ, la serbarea din 12 Febr. st. n. p. m. la orele 4, ce se va ține în teatrul orașanesc.

Programul serbării este următorul: 1. „Imnul regal“ executat de orchestra teatrului. 2. „Cuvânt de deschidere“ de d. Alexandru Frugina profesor, comandantul cohorței. 3. „Oda ostașului român“ poezie de V. Alexandri, decl. de Gh. Fericean cl. VIII. lic. 4. Gh. Drdla: „Serenade“, vioară: A. Avramescu cl. VII. lic. pian: A. Botiș cl. VIII. lic. 5. „O seară în Bivouac“, tablou din tabără: a) „Legea“ — de cercetașul Gaius Antonescu cl. II. lic.; b) „Povestire din cadrul cercetășiei“, de S. Ispravnic cl. VII. lic.; c) „Hora și Sârba“ — dansate de cercetași; d) „Somn ușor“ (serenadă) esec. de corul cercetașilor; e) Retragere. 6. „Sticla din urmă“ comedie într'un act de M. Legan. Persoanele: Locotenentul, Dimitrie Popoviciu cl. VII; Unchiul Grozăvescu Nicolae Avram cl. VI; Petru, ordonanță, Eugen Șincai cl. VIII. 7. Wineawsky: „Legende“, vioară: A. Avramescu cl. VIII. lic. pian: A. Botiș cl. VIII. lic. 8. „Eălușerul și Băfuta“ dansate de cercetași, în costum național din Ineu. 9. „Marșul Cercetașilor“ de A. Castaldi, executat de orchestra teatrului. Prețurile de intrare sunt aceleaș ca și la o reprezentare teatrală de seară.

Fiind venitul destinat pentru augmentarea fondului de excursiuni, suprasolviri se primesc cu mulțumire.

Cărți și reviste.

— Cărți și reviste primite la redacție. —

Vetera et Nova. Poezii, proză și două piese de teatru: Societatea, și Florian și Marian, de scriitorul din Bihor, Traian-Amos Pinteru.

Centrul de aprovizionare al C. D. R. Arad, caută o dactilografă și un funcționar cari posed perfect limba română și au praxă de birou, cu un salariu de 800—1000 cor. Reflectanții să se prezinte imediat la biroul acestui centru, Bulevardul Regina Maria (Andrassy) Nr. 21. Ce 930

Teatru, Muzică, Cinematografe.

Teatrul APOLLO In 9, 10, 11 Februarie Onoaren artistului Tragedie artistică în 4 acte.	Teatrul URANIA In 9, 10, 11 Februarie Aventura cea mare Piesă în 4 acte. Te 614
--	---

Se caută o dădacă

pentru un copil de un an și care mă țârzii să meargă în vechiul Regat. Adresa: Locot. Schwartz Str. Consistorului (Battyányi) No 6.

— Cu prilejul Adunării generale a Sindicatului ziaristilor, d. Alex. Băldăceanu, membru în comitet a propus în aplauzele adunării, ca să fie însărcinat a redacta o moțiune în numele Sindicatului prin care să se ceară guvernului d-nu comunicarea dosarului Günther. Propunerea a fost admisă în unanimitate.

D-sa a mai făcut propunerea că raportul ce-l va face asupra anchetei să fie publicat de toate ziarurile fără excepție. Adunarea a aprobat de asemenea cu aplauze.

— „Popolo Romano“ află din Paris că guvernul francez și cel englez n'au intenția să cedeze amenințărilor jugoslave și vor lăsa Italiei deplină libertate ca să aplice pactul dela Londra, fiind în acelaș timp gata să facă a se respecta condițiunile compromisului pe care l'au semnat și impus.

— Intra cât în oraș, s'a răspândit șovrul că balul costumat, anunțat pentru ziua de 12 c. ar fi fost amânat doamna Maria Botiș Cioban, președinta „Societății române a Crucii Roșii“ ne roagă să aducem pe această cale la cunoștința generală că opus șovurilor, răspândite balul în chestiune va avea loc în ziua arătată mai sus.

In acelaș timp șantem rugați să anunțăm că toate costumele naționale ce au putut fi găsite, pentru a fi puse la dispoziția doamnelor și domnișoarelor, vor putea fi văzute, în ziua de 12 c. între orele 9—1 d. p. într'una din încăperile redacției ziarului „Românul“. Toate persoanele cari doresc să și procure costume naționale sunt rugate să vie în ziua arătată pentru a le vedea.

Două doamne din societatea arădană și-au luat sarcina de a da toate explicațiile cuvenite.

— Zărele „Deutsche Tageblatt“ publică următoarea telegramă din Belgrad:

„Ziarele sârbești afirmă, cu toate că guvernul a dezmințit, mobilizarea generală în Bulgaria, contra Serbiei, Greciei și României. Corespondentului special al ziarului bolșevic „Pravda“ care intenționa să meargă la Sofia, i-a fost interzis să intre în Bulgaria.“

— „Vorwaerz“ află din Kopenhaga: Agenția „Reuter“ anunță că Trotzki a trimis un manifest populației din Rusia sovietă în care spune că armata roșie va începe în primăvară ofensiva generală pe toate fronturile. La urmă spune că acest an va fi anul revoluției mondiale.

— D. Aurel Vlad, ministrul de finanțe a autorizat direcțiunea contribuțiilor să prepare un proiect de lege pentru modificarea legii brevetelor de licență.

Comerțul cu băuturile spirituoase va fi lăsat liber, atât la sate cât și la orașe, mărindu-se însă taxele de monopol.

Până la 1 Aprilie a. c. nu se va mai acorda nici un brevet de băuturi spirituoase.

— Distribuire de făină. Atragem atențiunea publicului să și cumpere făina dela neguțători, cel mai târzii până în 12 l. c. pentru că după acest termen neguțătorii nu mai sunt datori a da făină. Comisiunea de aprovizionare.

— Decis. Deoarece orașul nu poate aproviziona școlile cu lemnele necesare, dispun ca în toate școlile primare și civile, să se suspende prelegerile din 11 Februarie c. până la 22 Februarie.

Despre ce avizez Revizorul școlar Eforia școlară orașenească, direcțiunile școlare și gazetele locale. — Arad la 10 Februarie 1920. — Robu, primar.

— Delegația ungară, în frunte cu contele Apponyi a plecat Luni, 9 Ianuarie la Paris.

— D. dr P. Robescu, specialist în boli interne și de copii, injecții intravenoase și cu Neo, ordonează dela 11—12 și 2—4 în Bulev. Regina Maria (Andrassy ut) Nr. 21.

— 1. „Limba română“ foaia pentru învățarea și răspândirea limbii românești, care a fost publicată în limbile română, maghiară și germană, îmbrățișată cu atâta căldură de către publicul de toate naționalitățile, apare din număr în număr cu un sumar tot mai bogat și mai plăcut scris.

a) Dar mai cu seamă, ca o datorie față de publicul care acum începe să învețe românește și care a arătat foii atâtea sollicitudine s-a decis a se da textului pentru începători o nouă și documentată dezvoltare. Administrația foii ne mai având disponibile foii din No 1 și 2, se va tipări în numerele 4 și 5, din nou începutul cursului pentru cei care nu știu de loc românește. No 4 a apărut și se pune imediat în vânzare. „Limba română“ apare de trei ori pe săptămână în șase pagini și costa numărul 2 coroane. Abonamentul pe trei luni 58 de coroane, pe șase luni 116 coroane: La sate nu se trimit de cât abonatiilor. Redacția și Administrația „Limba română“ este în str. Rudolf No 3. Vis-à-vis de Grand Hotel Ferdinand, Timișoara.

Redacția și Administrația mult cititei foii „Limba română“ care apare în trei limbi română, germană și maghiară s-au mutat din str. Cetății No 8 în str. Rudolf No 3. Vis-à-vis de Grand Hotel, Timișoara.

TELEGRAME.

Antanta și Jugoslavia.

Lyon. — „Le Temps“ dă informația următoare:

„Gvernele britanic, francez și italian au hotărât conform dorinței exprimate de Italia și hotărârii adoptate la 20 Ianuarie, să notifice guvernului jugoslav din Belgrad tratatul pe care l'au încheiat la Londra în 20 Aprilie 1915. Această notificare care va fi făcută probabil, de reprezentanții celor trei puteri, va fi însoțită de o comunicare adresată guvernului jugoslav. Prin această cele trei puteri aduc la cunoștința guvernului jugoslav tratatul și răspund obiecției guvernului din Belgrad și n'au știut niciodată de clausele tratatului din Londra. Cele trei puteri mai insistă pe urmă ca Jugoslavii să primească proiectul aliaților (compromisul Lloyd George).“

Greva funcționarilor Bulgari.

Sofia. — Următorul ordin de zi, pronus de șeful democraților, d. Malincoff, a fost votat în Sobranie, de socialiști și comuniști: „Adunarea Națională condamnând greva funcționarilor statului, invită guvernul să se grăbească lichidarea și să facă tot posibilul spre a ameliora condițiunea materială și în general să asigure alimentarea populațiunii orașelor și dela țară.“

Armata bolșevică.

Paris — Presa franceză publică o radiogramă din Moscva, în care comandantul bolșevic înregistrează uriașa biruință dela Rostov, aproape de Don, cu 11 mii de prizonieri și 133 de tunuri, spunând la urmă: „Armata bolșevică numără acum mai mult de 2 milioane oameni. Este azi cea mai mare armată din Europa, și chiar din toată lumea.“

Censurat: C. Teodorescu.